

Že by to nakonec přece jen byla vzpoura?

Česká advokátní komora byla svými členy po generace tradičně vnímána jako relativně konzervativní stavovská organizace, která úzkostlivě lpí na své nezávislosti, důsledně dbá na dodržování zákona a advokátní etiky. Její mantrou je právo na právní pomoc, advokátní mlčenlivost, kolegiálnost, bezplatná právní pomoc a důstojnost advokátního stavu. Dle mého názoru komora, prostřednictvím svých volených orgánů a za pomoci zaměstnanců komory, v tomto ohledu vždy plnila a plní svoji roli velice dobře, a to při dodržování přiměřené mediální zdrženlivosti. Pochopitelně, všechno se dá dělat lépe, některé záležitosti advokacie se daří hájit a prosazovat lépe a některé hůře. Nicméně komoře se dosud velice úspěšně dařilo obhájit privilegované postavení advokacie v justičním systému. To vše při udržování advokátního příspěvku na úrovni, která patří mezi nejnižší v Evropě. Většina advokátů je principiálně spokojena s činností advokátní komory, což dává zpravidla najevo mlčícím souhlasem. Jak totiž řekl americký autor Henry David Thoreau: „Nejlepší je ta vláda, která nevládne vůbec.“ Osobně to chápu tak, že většina advokátů si zvolila svobodné povolání advokáta právě kvůli jeho svobodné povaze a v zásadě nestojí o to, aby jí někdo zbytečně zasahoval do výkonu jejich praxe.

Většina advokátů přichází do kontaktu s komorou spíše výjimečně. Občas se zúčastní nějaké vzdělávací či společenské akce pořádané komorou, ti aktivnější se jednou za čtyři roky zúčastní advokátního sněmu. Většina advokátů totiž investuje maximum svého času do budování své advokátní praxe a svůj čas tráví ve věčném kolotoči mezi prací pro klienty, získáváním nových klientů, vedením advokátních koncipientů, stále rostoucí administrativou a hledáním volných kapacit na práci od nových klientů. Menší skupina advokátů se o činnost komory zajímá do té míry, že je ochotna ve svém volném čase vykonávat na komoře bezplatnou činnost ve prospěch komory a advokacie jako celku. Nejde jen o činnost ve volených orgánech, ale také o činnost v odborných sekcích, přednáškovou činnost nebo činnost zkušebních komisařů. Pokud jde o kandidáty do volených orgánů, pak kandidátů ochotných věnovat svůj volný čas komoře byl většinou historicky spíše nedostatek. Pokud někdo ve voleném orgánu pracoval, osvědčil se a byl ochoten v práci pokračovat, byl zpravidla předsedou příslušného orgánu doporučen jako kandidát do dalšího volebního období. Občas se, stejně jako v každém kolektivu, stalo, že se některý kolega neosvědčil, ať již pro nedostatek odborných schopností či sociální inteligence, a takový kolega pak zpravidla nebyl pro práci v příslušném orgánu pro příští období předsedou příslušného orgánu doporučen. Většina nových kandidátů byla zpravidla doporučena někým ze stávajících členů, a to na základě jejich předchozí činnosti pro advokátní komoru. Hlavní snahou většiny členů volených orgánů bylo zachování kontinuity činnosti advokátní komory a zajištění řádného plnění role komory jakožto samosprávné stavovské organizace vykonávající veřejnou správu na poli advokacie. Prostě taková klasická samosprávná stavovská organizace.

Existuje pochopitelně určitá skupina advokátů, kterým „zlá komora“ šlápla na nohu, a to zejména nějakým kárným rozhodnutím. Ona totiž komora, mimo jiné, plní také roli kárnou a čas od času se stane, že na některého z advokátů podá kárnou žalobu a kárná komise vydá kárné rozhodnutí. Většina advokátů je ráda, že kárnou kompetenci řeší jejich kolegové advokáti, kteří k tomu byli povoláni samotnými advokáty, ale někteří to pochopitelně považují za osobní útok na svoji osobu. Ti se pak logicky staví na stranu kritiků advokátní komory a volají po zásadní změně. Nikoho příliš nezajímá, jak důsledně jsou na komoře rozděleny kompetence v kárném řízení. Ona totiž „komora“ jako taková nikoho nestíhá ani nesoudí. Stížnost zpravidla podává stěžovatel, ať již klient advokáta nebo protistrana. Zcela výjimečně podává stížnost tajemník, což se děje zejména v případech veřejných

projevů advokáta, které mohou mít charakter výroku poškozujícího dobrou pověst advokacie. Tady na sebe pochopitelně naráží právo na svobodu projevu a požadavek na etické chování advokáta ve veřejném prostoru. Někteří advokáti volají po tom, aby komora přísněji postihovala chování advokátů, kteří svým chováním poškozují dobrou pověst advokacie, jiní naopak volají po tom, aby se komora advokátů zastávala. Nicméně kárnou žalobu podává po projednání stížnosti na kontrolní radě kárný žalobce určený kontrolní radou, která je zcela nezávislým orgánem. Kárnou žalobu pak posuzuje opět zcela nezávislý kárný senát, složený z členů kárné komise.

Komora je dlouhodobě vnímána jako největší nepřítel advokátního koncipienta, protože tomuto mladému, nadějnému a čerstvým právníckým vzděláním vybavenému právníkovi či právničce, stojí, jako poslední překážka, v cestě k výkonu svobodného povolání a tvrdošjně trvá na tom, aby si koncipient svoje teoretické vzdělání doplnil zkušeností z praxe. Komora nutí koncipienty trávit čas na nudných přednáškách o advokátní etice a dalších tématech a dokonce vést výkazy o absolvovaných školeních. Pokud však někdy na komoře panovala atmosféra, která byla nepřátelská k advokátním koncipientům a vnímala koncipienty jako potenciální nežádoucí konkurenci advokátů, pak tvrdím, že tato atmosféra je dávno minulostí. Většina advokátů, kteří působí na advokátní komoře, si je totiž velice dobře vědoma skutečnosti, že jakékoliv nepřiměřené bariéry, které brání advokátním koncipientům ve vstupu do advokátní praxe, snižují atraktivitu advokátního povolání a v dnešním náročném konkurenčním prostředí odvádí talentované právníky mimo advokacii, ať již k soudům, notářům, státním zástupcům či podnikovým právníkům, což zcela jistě není v zájmu budoucnosti advokacie.

Blíží se sněm advokátní komory, který bude volit nové orgány. Nedávno jsem se v tomto prostoru podíval nad tím, proč některá média začala hovořit o vzpouře či převratu na advokátní komoře. Zapojení nových kolegů a rozšíření zájmu o činnost komory jsem považoval za skvělé a užitečné. Právo každého advokáta kandidovat do volených orgánů advokátní komory je nezpochybnitelným právem každého advokáta a jeho uplatnění přece nelze považovat za vzpuru či převrat. Nicméně některá média, na rozdíl ode mne, asi správně pochopila, že tady jde skutečně o vzpuru proti dosavadnímu směřování advokátní komory. Někteří noví kandidáti v touze po svém zviditelnění a zvolení spustili předvolební kampaň, která nemá v advokacii obdoby. Pochopitelně s náležitým využitím sociálních sítí, ke kterým se většina advokátů dosud stavěla spíše zdrženlivě, protože si uvědomuje rozdíl mezi odbornou debatou a mediálními výkřiky. Na to se chytla skupinka senzacechtivých novinářů, kteří s radostí šíří dojem o boji na advokátní komoře. Ke kritice se také rády připojily některé neziskovky, které bojují o veřejné dotace na poskytování právních služeb a narušení výhradního oprávnění advokátů k poskytování právních služeb. Napadání a urážení stávajících členů orgánů komory, jejich označování za papaláše, kteří si užívají luxusu paláců advokátní komory, považuji za skutečně absurdní a nekorektní. Chápu, že zejména na sociálních sítích se najde nemalá skupina nenávistných osob, která si pod rouškou anonymity ráda schladí žáhu na vedení komory. Nicméně pevně doufám, že na inteligentní a úspěšné profesionály, za které advokáty považuji, to dojem nedělá. Zdůrazňuji, že výkon funkce volených orgánů na komoře je čestný a bezplatný. Členové orgánů advokátní komory rozhodně nevyužívají prostory komory ke svému vlastnímu prospěchu ani k výkonu své praxe. Z vlastní zkušenosti mohu říci, že kolegové spíše využívají zázemí a zdroje vlastních advokátních kanceláří k podpoře činností komory. Ano, pokud se koná výjezdní zasedání orgánů komory, komora hradí účastníkům cestovní náklady a ubytování. Přijde mi to naprosto v pořádku. Je třeba si uvědomit, že tyto činnosti vykonávají členové komory bez nároku na odměnu, na úkor volného času stráveného s rodinou či svými vlastními koníčky a na úkor své vlastní advokátní praxe.

Někteří kandidáti vyhrožují, že napadnou výsledky voleb, pokud komora nechá odvézt zapečetěné hlasovací lístky ke strojovému sečtení hlasů odbornou firmou pod dohledem volební komise a Policie ČR. Předpokládám a doufám, že se komora nezalekne a nebude nutit volební komisaře ručně sčítat

tisíce složitých volebních lístků na místě samém, což by trvalo do pozdních nočních hodin. Další zpochybňují skutečnost, že stávající členové představenstva (včetně mě) byli v konfliktu zájmů, když hlasovali na představenstvu o svém vlastním zařazení na seznam kandidátů. Nehovoříme zde o tom, že by se sami jmenovali členy jakéhokoliv orgánu, ale že se budou na sněmu ucházet o hlasy voličů! Stejně právo má ostatně jakýkoliv advokát či skupina advokátů. Kromě zjevné neznalosti advokátních předpisů tím někteří kandidáti dávají najevo, že od výkonu funkce očekávají nějaký osobní prospěch. Upřímně přiznávám, že jsem doposud nepochopil, jaký osobní prospěch z funkce na komoře plyne, kromě značné odpovědnosti a stráveného času.

Někteří kandidáti slibují zásadní obrat v činnosti advokátní komory. Komora se má stát jakousi servisní organizací, která bude advokátům zajišťovat řadu služeb, včetně právních informačních systémů, vzorů smluv a podání, a to vše online a transparentně. Na jedné straně navrhuje zmrazení advokátních příspěvků a na druhé straně slibují, že komora bude poskytovat advokátům spoustu služeb zdarma. Na jedné straně kritizují, že si komora pronajímá prostory k zajištění svých agend a vzdělávacích akcí, na druhé straně volají po tom, aby komora umožnila advokátům využívat prostory komory k výkonu jejich praxe. Ano, na všechno se najdou peníze výrazným zlepšením hospodaření komory. Provedeme personální audit (rozuměj, vyhodíme půlku zaměstnanců), zrušíme společenské a sportovní akce a ušetříme tím na důležitější věci. V tomto kontextu bych rád podotkl, že přinejmenším v těch oblastech, se kterými jsem se měl na komoře možnost seznámit, je komora spíše personálně poddimenzovaná a platy zaměstnanců jsou na spodní hranici průměru.

Obávám se, že řada kandidátů, kteří chtějí zásadním způsobem změnit činnost komory k lepšímu, není příliš dobře seznámena s hlavními úkoly komory, protože dosud pro komoru žádnou činnost nevykonávala, ani nijak v praxi činnost komory nepodpořila. Někteří kolegové a kolegyně se dosud nijak nezapojili do práce odborných sekcí, nenabídli komoře přednáškovou činnost ani nepřišli s návrhem jakékoliv úpravy či vylepšení stávajícího systému. Až nyní v rámci předvolební kampaně se dozvídáme, jak vlastně komora všechno dělá špatně a jak oni by to dělali lépe. Hlavně, aby se volby konaly online, protože na sociálních sítích se určitě najde dost nespokojených advokátů, kteří je zvolí.

Jak prohlásil jeden z nestorů advokacie, "advokáti nejsou stádo b...ů, kteří si do vedení komory zvolí b...e, no a pokud ano, pak je to jejich volba." Ale já bych si stejně přál, aby si advokáti zvolili do představenstva kolegy, kteří budou nadále lpět na nezávislosti komory, dbát na dodržování zákona a advokátní etiky a jejichž hlavní mantrou bude právo na právní pomoc, advokátní mlčenlivost, kolegialita, bezplatná právní pomoc a důstojnost advokátního stavu, a to při dodržování přiměřené mediální zdrženlivosti.

Mgr. Robert Němec, LL.M.,
advokát a partner PRK Partners s.r.o., advokátní kancelář,
místopředseda představenstva České advokátní komory

Text byl uveřejněn v EPRAVO.CZ Magazine 3/2021

Další články:

- [Proč musí obhájce u soudu mlčet?](#)
- [Advokátní úschovy a kolektivní vina](#)
- [Buřty, pivo a nenávisť](#)
- [Kolegialita jako klíč k úspěchu](#)
- [O co aktuálně usiluje vedení ČAK?](#)
- [O důstojnosti advokátního stavu](#)
- [O úspěchu restrukturalizace rozhoduje čas](#)
- [Stojí LL.M. za to?](#)
- [Verba docent ...](#)
- [Hodiny tikají každému](#)
- [Justice před soudem](#)